

UUDET TUOTTEET isännänviiri, solmiopidike

Nyyssösten sukuseuralle on hankittu uusia Nyyssös-tuotteita. Solmiopidikkeitä on hankittu 50 kpl, ja niitä voi ostaa/tilata heti. Isännänviirejä tilataan tarvittava määrä ennakkovarausten perusteella.

Ennakkotilaaajille viiri salkoon JUHANNUKSEKSI!

ISÄNNÄNVIIRI

pituus 4 m (8-9 m salkoon)
materiaali 100% polyesteriä
hinta 95 €/kpl

+ toimitus- ja käsittelykulut

HUOM! tilaukset

su 17.5.2009 mennessä:

Esko Nyyssönen,
puh. 0400-237 671.

10,-

SOLMIOPIDIKE lahjarasiassa pituus 55 mm
hinta **10 €/kpl** + toimitus- ja käsittelykulut
(esim. 1 kpl **2 €**). Tilaukset:
Lempi Markkanen, puh. 040-731 2833.

Sukujuhla 2010

Seuraava sukujuhla ja
-kokous la 3.7.2010 Savon-
linnan Lehtiniemessä.

Nyyssös-tuotteet

70,-

Kirjatilaukset:

Esko Nyyssönen,
puh. 0400-237 671.

LÄHETÄ VALOKUVA • VOITA KAMERA!

Valokuvat ovat merkittävää sukutietoa. Onkin tärkeää tallentaa niitä jälkipolvia varten. Nyt siis kaikki toimeen ja albumit esille! Lähetä arkistoomme sukuumme liittyviä valokuvia. Kuvat skannataan digitaaliseen muotoon ja palautetaan lähettäjälle. Liitä mukaan omat yhteystietosi ja tiedot valokuvista. Kaikkien kuvia lähettäneiden kesken arvotaan noin 200 € arvoinen DIGIKAMERA! Jos haluat osallistua arvontaan, lähetä kuvat 30.9.2009 mennessä.

Yhteyshenkilö: Kari Pekka Nyyssönen,
puh. 050-5959 789, kari.nyyssonen@nyyssonen.info
Postiosoite: Paulinkuja 2 D 8, 79100 Leppävirta

Käy muistomerkillä

Ajo-ohje Maavedeltä Vättiläntieltä: Aja Kataja-mäentietä noin 4,5 km, ylität Kiekan kanavan, jonka jälkeen käänny vasemmalle Sysmänrannantielle (risteyksessä opasviitta), aja tietä noin 5,7 km, josta tie jatkuu Savilammentienä, aja 250 m, vasemmalla opasviitta ja muistomerkikivi pellolla.

Matka Karjalaan

Karjalaisten sukuyhteisöjen liitto, Sukuseurojen Keskusliitto, Sukuviesti-lehti ja Karjala-lehti järjestävät **SUVUT KOHTAAVAT KARJALASSA -tapahtuman 30.7.-2.8.2009.**

Lisätiedot: www.suvut.fi/tapahtumat.htm
Ilmoittautumiset: Sukuseurojen Keskusliitto
p. (09) 4369 9450 tai toimisto@suvut.fi

20,-

8,-

15,-

Standardi-, lippis- ja paitatilaukset:
Lempi Markkanen,
puh. 040-731 2833.

seuran
INFO

www.nyyssonen.info

Heikki Nyyssönen puheenjohtaja
heikki.nyyssonen@posti.talonetti.fi / puh. 08-5566 963
Taskilantie 29 A 3, 90580 Oulu

Heidi Markkanen jäsenasiat, tiedote
heidi.markkanen@nyyssonen.info

Ari Kankkunen tutkimusvastaava, sukutietojen tilaukset
ari.kankkunen@saunalahti.fi / puh. 040-8253 304
Kanervakuja 6 A 1, 78850 Varkaus

Puheenjohtajan palsta

• Heikki Nyyssönen, Oulu

Hyvät sukuseuran jäsenet!

Tällä palstalla on tapana kertoa hallituksen päätöksistä. Yksi niistä koskee suunniteltua dna-tutkimusta, siitä seuraavassa muutama sana.

Kyse on tutkimuksesta, jossa pyritään selvittämään suvun päähaaran ja Pohjanmaan Nyyssösten/Nyyssölöiden välinen yhteys. Tiedetään, että Savosta on jo niin varhain kuin 1500-luvulla muuttanut Nyyssösiä Pohjanmaalle, mm. Lappajärven ja Ähtärin seuduille. Tällä kohtaa tutkimuksessa on kuitenkin aukko, sillä yhteyttä ei ole voitu dokumentein varmistaa. Geeninäytteiden avulla se on mahdollista, jos vain sopivat näytteenantajat löytyvät.

Dna-tutkimusta käytetään jo varsin laajasti sukututkimuksessa. Siitä on erityistä hyötyä silloin, kun halutaan saada tietoa syvimmälle yltävistä juurista, geenien liikkeistä ja kaukaisten esi-isien taistamista matkoista. Tutkimuksen avulla voidaan selvittää tietyille suvulle ominainen dna ja mistä kaikkialta sitä löytyy. Tulokset ovat usein mielenkiintoisia ja jopa yllättäviä. Kuka tahansa voi teettää oman dna-profiilinsa, lisätietoa mm. nettiosoitteessa <http://fidna/info/pmw>.

Sukututkimuksesta puheen ollen Sukukirja II -projekti edistyy koko ajan. Ari Kankkunen lisäksi siitä on kiittäminen Erkki J. Hämäläistä ja entistä puheenjohtajaamme Paavo Nyyssöstä. Heidän ohellaan mukana on muitakin tutkijoita. Ja huomio, huomio! Sukukirja I:stä on varastossa *enää* vain kuutisenkymmentä kappaletta.

On syytä taas kiittää seuran jäseniä ja sponsoreita arvokkaasta tuesta. Se mahdollistaa sukututkimuksen jatkumisen ja myös julkaisutoiminnan. Sukuseuralla on monia tehtäviä, mutta sukututkimus on kuitenkin niistä tärkein. Allekirjoittaneella onkin tapana sanoa, että kaikki muu toiminta on sukututkimuksen rinnalla "postimerkkeilyä".

Hallituksessa on ideoitu myös uusia sukuuotteita. Tulossa on mm. isännän viiri, solmioleula ja vauvojen body. Vuoden 2010 sukujuhlaan osallistuvat saavat muistoksi sukupinssin, sen voinee jo nyt paljastaa.

A *propos* sukujuhla – se lähestyy koko ajan. Yksi hujaus, niin se on jo käsillä. Aika ja paikkahan ovat jo selvillä, 3.7.2010 Savonlinnassa. Ohjelman suunnittelussa olisi mielestäni hyvä ottaa huomioon, että kyse on merkkitaipauksesta: samalla juhlietaan sukuseuran kymmenvuotista taivalta. Arvokkuus ja viihdyttävät elementit sopivassa suhteessa ovat varmaankin tällöin paikallaan. Hyvät ohjelmaideat ovat muuten tervetulleita. Koetamme toteuttaa niitä mahdollisuuksien mukaan.

Sukujuhla-asioista keskustellaan seuraavan kerran hallituksen kokouksessa syyskuun alkupuolella.

Tässäpä näitä päällimmäisiä terveisiä tällä kertaa. Kevät on ainakin täällä Oulun korkeudella viime vuoteen verraten vähän myöhässä, mutta kiurun laulusta on kuitenkin saatu jo täälläkin nauttia ja eikös se niin ole, että kuu kiurusta kesään.

Hyvää kesän odotusta ja myös hyvää kesää kaikille! •

Tutkimustilanteesta

• Ari Kankkunen, Varkaus

Sukukirja I:n valmistumisesta on kulunut aikaa jo kaksi vuotta ja täydennystietoa on kertynyt jo useiden satojen taulujen verran ja tietomäärä karttuu jatkuvasti. Nimenkantajia on nyt koossa 3690 kpl.

Eräs keskeinen tutkimuskohde on ollut Virtasalmen Längelmäen sukuhaaran kantaisän (Pekka Nyyssönen, Virtasalmen sukuhaara, Taulu 1) juurien etsiminen. Asiaa on selvitetty ammattisukututkija FL Erkki J. Hämäläinen Helsingistä – voidaan jopa sanoa, että "kiveäkään ei ole jätetty kääntämättä". Valitettavasti asiaa ei ole pystytty luotettavasti selvittämään, vaikka löyhä yhteys voidaan kuitenkin rakentaa. Pekan juuret todennäköisesti menevät Pieksämäen (Virtasalmi) Tikkalanmäen Sänemäen (Nyyssölänmäki, nyk. Myssälänmäki) kautta Joroisten Savuniemelle.

Hämäläinen on toimeksiantona ahkeroinut muidenkin keskeneräisten tutkimusasioiden kimpussa:

- tutkimuksia Joroisten Savuniemen ja Suonenjoen Hukkolan sukuhaaroista
- täydennystietoa Sukukirja I:n tauluihin 2–5
- Inkerinmaalle muuttaneita Nyyssösiä 1600-luvulla
- muualla Savossa kuin Pieksämäen suurpitäjässä 1600-luvun lopulla ja 1700-luvun alussa esiintyneitä Nyyssösiä
- Nyyssösiä Joroisten ja Pieksämäen kärkeillä 1600-luvun keskivaiheilla
- Längelmäen Pekka Nyyssösen vaimon Inkeri Matilaisen juurien etsiskelyä
- kantatilojen isojakoasiakirjojen suomennoksia (Suonenjoen Sydänmaa 12-tilan suomennus tehty, Jäppilän Kähkölän kantatilan suomennus menossa)
- Pohjanmaan Järviselän Nyyssösiä eli Kupiloita vuodesta 1736 alkaen

Mielenkiintoinen uusi tutkimuskohde on viimeksi mainittu Pohjanmaan Järviselän mahdollisen sukuhaaran

selvittäminen. Hämäläinen oletti aluksi, että sukukirja I:n taulussa 215 mainittu Erkki Laurinpoika Nyyssönen (s. n. 1679) olisi mahdollisesti tämän sukuhaaran kantaisä. Jatkotutkimuksissaan hän tuli siihen tulokseen, että ko. Erkki ei voi ikänsä puolesta tulla kysymykseen. Näin lähtökohtia on etsittävä muualta.

Jatkotutkimukset siirretään todennäköisesti Ähtärin suuntaan, jossa vaikuttaa mm. meitä kiinnostava Nyyssölän suku. Näissä tutkimuksissa esillä on ollut geeniteknologian avuksi ottaminen. Luotettavien näytteenantajien löytäminen on tietysti kysymys sinänsä. Pohjanmaan sukuhaaran vaiheita tutkiessa suurena apuna ovat olleet Erkki Juuti Lappajärveltä ja Antero Nyyssölä Espoosta.

Rautalammin sukuhaaran tutkimusta jatketaan. Paavo Nyyssösen aloittamaa tutkimusta ovat ystävällisesti lupautuneet jatkamaan Pentti ja Kaarina Heimonen Espoosta.

Suvun kanta-alueiden rippi- ja lastenkirjat käydään myös uudestaan tarkemmin läpi. Tämä vaatii myös aikaa. Sukuseuran hallitus on tehnytkin periaatepäätöksen, jossa sukukirjan täydennysosan tekoa ei kiirehditä, vaan tehdään työtä riittävän ajan kanssa. Tähtäimessä on kuitenkin sukujuhla vuonna 2013.

Syvyttä tutkimukseen on saatu Kari Pekka Nyyssösen tekemistä haastatteluista sekä vanhojen valokuvien ja asiakirjojen tallentamistyöstä.

Yhteistyö savolaisia sukuja tutkivien kanssa on tuottanut hedelmää, yhtymäkohtia aina löytyy.

Sukuseura tukee Varkauden Seudun Sukututkijat Ry:n suurhanketta "Nimihakemiston laatiminen Savon tuomio- kirjoista vuosilta 1639–1809". 3 vuotta kestänyt skannaustyö (365 000 sivua) on tehty, ja tästä aineistosta on tarkoitettu muodostaa nimihakemisto. Hankkeen loppuun saattamiseksi on viritelty yhteistyötä digiarkiston kanssa (SSHY / www.digiarkisto.org/ssh). •

Elämää maalauskodissa entisaikana – Herralan Nyssölän viljelijäsuvun muistolle omistettu

• Tekla Itkonen,
Paukarlahti 18.11.1960

Pieni oli entisaikaan maalauskodin piiri. Se rajoittui enimmäkseen aivan käytännöllisesti pihapiiriin sekä pelloille ja niityille. Kaikki mitä näiden ulkopuolella tapahtui, kuului ulkomaailmaan.

Tuulahuksen ulko- eli isosta maailmasta toivat ne monet käsityöläiset ja kaupustelijat ynnä muut, jotka taloissa vierailivat. Näistä tapahtumista ja talonpoikaistalon elämästä on kirjoittajalle kertonut emäntä Hilda Vehviläinen (o.s. Nyssönen, kuollut v. 1942) ja emäntä Maria Kanninen (o.s. Nyssönen, kuollut v. 1938) sekä heidän kotitilansa entinen palvelijatar Anna Hynninen (kuollut 83-vuotiaana v. 1956). Kerrotut asiat lienevät tapahtuneet v. 1879 ja siitä edelleen.

Herralan Nyssölä oli iso viljelijä. Talo sijaitsee kauniilla paikalla Leppävirran, Suonenjoen ja Jäppilän rajalla. Päärakennuskin oli iso. Sanotaan vanhan pirtin olleen 20 kyynärää (12m) pitkän ja 16 kyynärää (8m) leveän, varustettuna 5 kuusiruutuisella akkunalla. Pirtin uuniin mahtui paistumaan noin 30–32 kpl leipiä. Eivät ne leivät mitään kakkaraita olleet. Yksi leipä voi painaa 2 kg ja enemmänkin.

Vaan suuri oli perhekin. Talon väkeen kuului vanhaishäntä emäntineen, kolme poikaa vaimoineen ja lapsineen (lapsia noin 5 kpl pojallaan) sekä kolme talon tyttäret. Vielä oli noin kaksi naispalvelijaa sekä pari kolme renkiä.

Talon sijaintipaikasta johtui, että siihen poikkesi ohikulkijoita. Nyssölähän sijaitsi suuren järven rantamilla, ja tätä vesireittiä kuljetettiin suuret määrät puutavaraa Suonenjoelta Sorsaveden kautta. Sorsakosken tukkirännistä alas tukit mennä jollottivat. Siitä Osmajärven kautta Haukiveen eli Saimaan vesistöön ja niin suureen maailmaan.

Talosta taas pääsi mukavasti Suonenjoen kirkolle. Soute-

li vain Ruuhilammin koulun rantaan ja siitä maantietä Suonenjoen kirkolle. Myöhemmin kulki laivakin Sorsakoskelta Suonenjoelle. Mutta Leppävirralta päin katsottuna, talo oli ihan vihonviimeisessä sopukassa. Maantieltä ei ollut kuin jalka- eli kinttupolku, jota myös ratsain taivallettiin.

Tästä huolimatta talon kautta oli erittäin vilkas liikenne linjalla Sorsakoski – Suonenjoki ja Leppävirran kirkonkylä – Suonenjoki.

Talon perinteellisenä tapana oli antaa ruokaa ja yösiä kulkijoille (talonväki oli mielenlaadultaan uskonnollista). Niinpä jo matkan varrella olevissa taloissa neuvottiin etsimään yösiä Herralan Nyssölästä. Vieraan tultua tupaan kysyi vanhaemäntä tavanomaisesti, että onkos vieras syönyt jo tänään? Ellei emäntä ollut tupasalla, niin äärettömän hyväluontoinen ja lempeä isäntä sanoi: ”Eikös otettas vieraan kanssa palasta?” Jos vieras mies myöntyi, saivat tyttäret käskyn kantaa ruokaa pöytään.

Tulkoon mainituksi, että vanhan emännän tapana oli ettei leivät aitassa saaneet huvetta 10 kpl:ta vähemmäksi, kun jo välttämättä leivottiin uutta leipää. ”Jotta ois antaa tarvitsevalle”, kuten emäntä sanoi. Vieraalta kyllä kysyttiin mistä hän on kotoisin ja mihin matkalla. Tämä tiedustelu kuului isännän velvollisuuksiin.

Paitsi suoranaisia ohikulkijoita, kävi talossa luonnollisesti suutari, räätäli, ”satulamaakari”, seppä, köydenpunoja (punoi köysiä maasta kiskomistaan juurista ym.), ”liippasaksi” eli veitsenteoittaja, sekä laukkuryssä ja myöskin taloudessa tarvittavia apuihmisiä. Talossa ei suvaittu mustalaisia, ei lahkosaarnajia, eikä ”tempuntekijöitä eli sirkuslaisia”.

Velvollisuuksiin kuuluvana rasituksena pidettiin ”ruotilaisia” – kolmekin kerrallaan (ruotilainen, yhteiskunnan huoltoon joutunut henkilö). Heille annettiin hyvä kohtelu,

Kotiseutuni muistiinpanoja OSA 1

Paukarlahtelainen Tekla Itkonen (o.s. Kärkkäinen 1910–1961) oli tunnustettu kotiseutuperinteen tallentaja ja tutkija. Hänet on palkittu mm. Turun Yliopiston Sosiologian laitoksen järjestämässä 1. keruukilpailussa, joka koski entisajan puhemieslaitosta. Rouva Itkoselle on myös myönnetty mainitun laitoksen kunniakirja muistitiedon ahkerasta keräämisestä ja lähettämisestä. ”Rakkaus kotiseutuuni on ollut kannustamassa minua tutkimuksiini” on hän kertonut perinteen tallentamisen motiiveistaan.

Julkaisemme Tekla Itkonen 18.11.1960 taltioiman kuvauksen Herralan Nyssösistä. Se on elävää ajankuvaa 1800-luvun loppupuolelta ja erittäin arvokas sukutietolähde. Sukuseuramme haluaakin kiittää Tekla Itkonen tyttäretä Ulla Tarvaista mahdollisuudesta tutustua tietolähteeseen sekä lupaan julkaista tallenne.

Tallenteen teksti on alkuperäinen ja olemme vain hiukan tiivistäneet sitä. Elämää maalauskodissa entisaikana -kuvaus julkaistaan kolmessa osassa Tiedote-lehdissämme. Herralan Nyssösistä löytyy lisää tietoja sukukirjamme sivuilta.

jopa niin hyvä, että ruotilaisten vaihdon aikana naapurienkin hoidokit kaikki olisivat tulleet Herralan Nyssölään.

Käsityöläiset hankittiin taloon jonkun luotettavan tuttavien suosituksesta. Niinpä kun esimerkiksi räätäli tuli ensi kerran taloon, suhtautui talonväki häneen tietyllä varauksella, kuitenkin ystävällisesti. Jos tulija osoittautui rehdiksi mieheksi, saattoi talonväki tutustua häneen läheisestikin. Ystävänä hänet vastaanotettiin, jos vast'edes ohi kulkiesaan taloon poikkesi.

Iltaisin, kun käsityöläinen päätti työnsä, kertoi hän talonväelle tuvassa kaskuja, arvailtiin arvoituksia ja laskettiin leikkiä. Illalla näet tehtiin puhdetöitä. Jos vieras oli nuori, saattoi hän ihastellen silmäillä talon komeita tyttäriä.

Talonväen suhtautumisesta säätyrajoihin kuvannee parhaiten emännän ja isännän suhtautuminen keskimmäisen poikansa avioliittoon talon kotiapulaisen kanssa.

Siitä asiasta ei paljon puhut-

tu, ei edes vanha emäntä siitä pitkiä puheita pitänyt, vaikka talon kunnia oli kysymyksessä. Sanoipahan eräänä aamuna emäntä pojalleen näin: ”Mitte sinä tuolla tytöllä tiet, ku ei sillä ou ies makuusvuatteita ollenkaan”, johon Adam-poika tyynesti vastasi, että minun pääalukseenanj on niin iso tyyny ollu, että siihen soppii kaveriniin piä. Näin asia oli eliminoitu pois päiväjärjestyksestä.

Kun matkamiehiä kävi talossa, niin sattuipa heillä olemaan ehkä paikkakunnan tyylistä poikkeava vaateparsa tai jalkineet. Tutustumisen jälkeen käännettiin, katseltiin ja arvoiteltiin nuo uusimalliset käyttöesineet. Vaan jospa puhetapa eli murre oli erilaista paikkakunnan murteen kanssa, naurettiin sille ja saatettiinpa sanoa näinkin: ”Ota poes kuuma potatti kulukustasj ja huasta selevästi.” Vieraan vaatteita ja jalkineita voitiin kyllä jäljitellä, mutta puhetapaa ei koskaan. Oltiinhan savolaisia piällysmiesheimon jäseniä.

Jatkuu seur. tiedotteessa

Seuratoiminnan tukijat

Rudus

LEMMINKÄINEN
INFRA

Lemminkäinen Infra Oy
 Päällystystoiminta
 Esterinportti 2
 00240 Helsinki
 puh. 02071 5006
 www.lemminkainen.fi

LEMMINKÄINEN-KONSERNI

celsa
steelservice

FINNSEMENTTI

**NISKA &
NYYSSÖNEN OY**

PUUMERKKI

MELTEX OY
PLASTICS

novaholm

Puukeskus

FORCIT

RUSKON BETONI OY
VALMISBETONITEHDAS

VALMISBETONIT
Betoni massan pumppaus

F3 FORSSAN
BETONI OY
Pääkonttori 02071 55700
www.forssanbetoni.fi

onninen

SEEPSULA

HTM
TERÄS ON TAHTOLAJI

PEKKANISKA
NOSTAA
Puh. 010 6622 000

Sampo Pankki

1955 **NYYSSÖNEN**

LEIKKIKENTTÄ- JA PUISTOKALUSTEET
OY PIRESMA AB

S I S Ä - S A V O N
SÄHKÖ
Herralantie 5A
77600 Suonenjoki
Puh. (017) 513 013 Fax (017) 513 012